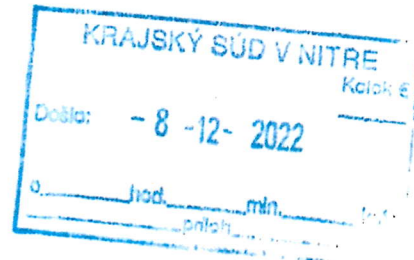

23 Sa 45 / 2020 734

ECLI:SK:NSSSR:2022:4020200308.1

Najvyšší správny súd
Slovenskej republiky

7Sžsk/28/2021
IČS: 4020200308

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členov senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD. a JUDr. Jany Martinčekovej, v právnej veci žalobcu:

právne zast.: JUDr. Ing. Branislavom Pechom, PhD., advokátom so sídlom Piaristická 2, Nitra, proti žalovanému: **Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava**, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. KM-OLVS-262/2017/OPK zo dňa 20.11.2017, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 07.12.2020, č. k. 23Sa/45/2020-122, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu **z a m i e t a .**

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky návrh žalobcu na prerušenie konania **z a m i e t a .**

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e

I.

1. Krajský súd v Nitre (ďalej len „*krajský súd*“) napadnutým rozsudkom zo 07.12.2020, č. k. 23Sa/45/2020-122 postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „*SSP*“) *zamietol žalobu*, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného z 20.11.2017, č. KM-OLVS-262/2017/OPK, ktorým tento postupom podľa § 84 ods. 4 písm. a/ zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „*zákon č. 328/2002 Z.z.*“) posúdil odvolanie žalobcu proti rozhodnutiu Odboru sociálneho zabezpečenia, sekcie personálnych a sociálnych činností a osobného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. SPOU-OSZ-50867-1/2017-VZ zo dňa 18.07.2017, ktorým bol bývalému príslušníkovi Policajného zboru Ing. Branislavovi Martišovi, nar. 28.05.1976, bytom Piešťanská 763/6A, Nitra, podľa § 143x písm. a/, § 143y ods. 1 písm. c/ bodu 12, ods. 2, § 31 ods. 1 písm. a/ bodu 1, § 58, § 60 ods. 1, ods. 2, v súlade s § 81 ods. 3 písm. a/ zákona č. 328/2002 Z.z. priznaný výsluhový príspevok na dobu troch rokov od 01.05.2017 do 30.04.2020 vo výške 272,83 eur mesačne s tým, že podľa § 9 ods. 2 písm. f/ a § 15 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „*zákon č. 595/2003 Z.z.*“) výsluhový príspevok podlieha 19 % dani z mesačne vyplácanej sumy, a preto sa priznaná suma výsluhového príspevku 272,83 eur znižuje o sumu dane 51,83 eur, čím suma výsluhového príspevku na výplatu po odpočítaní dane je 221,00 eur mesačne a na základe zistených skutočností odvolanie podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov s poukazom na § 84 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z.z. zamietol a napadnuté rozhodnutie potvrdil.

Krajský súd návrh žalobcu na prerušenie konania zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol tak, že žalovanému nepriznal náhradu trov konania.

2. Správny súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného preskúmal v intenciách § 143y ods. 1 písm. c/ bod 12, ods. 2, § 58 ods. 1 písm. a/ a b/12 ods. 1, § 60 ods. 1 a 2 zákona č. 328/2002 Z.z., § 9 ods. 2 písm. f/ a § 15 zákona č. 595/2003 Z.z. a postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v Tretej hlave Tretej časti SSP upravujúcej správnu

žalobu v sociálnych veciach za primeraného použitia ustanovení o všeobecnej správnej žalobe podľa Prvej hlavy Tretej časti SSP a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

3. Z vykonaného dokazovania mal správny súd za preukázané, že doba trvania základnej vojenskej služby bola od 02.10.2001 do 27.06.2002 a doba trvania služobného pomeru príslušníka policajného zboru bola od 01.07.2002 do 30.04.2017. Doba trvania služobného pomeru žalobcu predstavuje 15 rokov a 212 dní. Za túto dobu žalobcovi patrí výsluhový príspevok vo výške 26 % základu určeného podľa § 60 zákona č. 328/2002 Z.z. Základom pre výpočet výsluhového príspevku bol priemerný mesačný služobný plat vo výške 1 049,32 eur, z toho 26 % predstavuje výsluhový príspevok v sume 272,83 eur mesačne. Podľa § 15a bod 1 zákona č. 595/2003 Z.z. výsluhový príspevok podlieha 19 % dani z mesačne vyplácanej sumy, a preto bola priznaná suma výsluhového príspevku znížená o sumu dane 51,83 eur. Suma výsluhového príspevku na výplatu po odpočítaní dane predstavuje 221,- eur mesačne.

4. Správny súd nesúhlasil s námietkami žalobcu. Uviedol, že k definujúcim znakom právneho štátu patrí aj zákaz retroaktivity právnych noriem, ktorý je významnou demokratickou zárukou ochrany práva a právnej istoty. Zákon č. 80/2013 Z.z. uznávajúc práva nadobudnuté podľa skoršieho predpisu, zaviedol do budúca nový režim a mechanizmus ich uplatňovania a právam nadobudnutých za skoršej právnej úpravy priznáva odo dňa účinnosti neskoršej právnej normy nový obsah. Tento zákon je prípadom nepravej retroaktivity, ktorá je v právnom poriadku prípustná. Účinnosť tohto zákona od 01.05.2013 uznáva výkon služby žalobcu hodnotenú na nárok dávku výsluhového zabezpečenia, uznáva, že pri získaní ustanoveného počtu rokov, vznikne policajtovi nárok na výsluhový dôchodok. S účinnosťou od 01.05.2013 došlo len k zmene v počte rokov doby služby potrebných na vznik nároku na výsluhový dôchodok, t.j. uznávajúc práva a povinnosti nadobudnuté podľa skoršieho právneho predpisu a zaviedol do budúca nový režim a nové podmienky nároku na výsluhový dôchodok.

5. V konaní o správnej žalobe bolo preukázateľne zistené, že žalobcovi vznikol služobný pomer pred 01.05.2013 a skončil po 30.04.2013. Správny súd konštatoval, že žalobcovi nevznikol nárok na výsluhový dôchodok ani podľa prechodného ustanovenia

§143aa zákona č. 328/2002 Z.z., vznikol mu nárok len na výsluhový príspevok. Výška výsluhového príspevku bola priznávaná v súlade so zákonom.

6. K dôvodom uvedeným v správnej žalobe správny súd uviedol, že žalobca nemal námietky k výpočtu výšky výsluhového príspevku. Námietky sa týkali nesúladu zákona s Ústavou Slovenskej republiky, pretože pôsobí retroaktívne. Vzhľadom na túto námietku žalobca požiadal o prerušenie konania podľa § 100 ods. 1 písm. b/ SSP a požiadal súd o podanie návrhu na začatie konania na ústavný súd o začatie konania o súlade právnych predpisov. Správny súd návrh na prerušenie konania zamietol. Dospel k záveru, že neboli splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov pred ústavným súdom. Správny súd mal za to, že novým právnym predpisom, zákonom č. 80/2013 Z.z. (účinnosť nadobudol 01.05.2013), ktorý zmenil a doplnil zákon č. 328/2002 Z.z., došlo k zmene mechanizmu priznávania výsluhových dôchodkov vyplácaných z osobitného systému sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov. Zákon č. 80/2013 Z.z. uznávajúc práva nadobudnuté podľa skoršieho právneho predpisu zaviedol do budúcnosti nový režim a mechanizmus ich uplatňovania a právam nadobudnutým za skoršej právnej úpravy priznáva odo dňa účinnosti neskoršej právnej úpravy nový obsah. V danom prípade sa jedná o nepravú retroaktivitu, ktorá je v právnom poriadku Slovenskej republiky prípustná. Nepravá retroaktivita nebráni zákonodarcovi novou právnou úpravou vstúpiť aj do tých právnych vzťahov, ktoré vznikli na základe skôr prijatej právnej normy a meniť ich režim. Za prípustné sa považuje, pokiaľ nová právna úprava uznáva práva a povinnosti nadobudnuté podľa skoršieho právneho predpisu zavádza do budúcnosti nový režim a mechanizmus uplatnenia týchto práv alebo pokiaľ právam nadobudnutým za skoršej úpravy priznáva odo dňa účinnosti neskoršej právnej úpravy nový obsah. Nepravou retroaktivitou sa rozumie, ak skorší zákon uzná skutkové podstaty alebo právne skutočnosti, ktoré vznikli podľa účinnosti skoršieho zákona, súčasne však prináša určité zmeny právnych následkov, ktoré s nimi súvisia, pokiaľ tieto právne následky v čase nadobudnutia účinnosti tohto zákona nenastali. Žalobcovi vznikol služobný pomer pred dňom 01.05.2013 a skončil po 30.04.2013. Žalobcovi k 30.04.2013 nárok na výsluhový dôchodok nevznikol ani vzniknúť nemohol a ani nová právna úprava účinná od 01.05.2013 ho nijako reálne nepoškodila z výsluhového zabezpečenia. Podľa § 143aa písm. a/ zákona č. 328/2002 Z.z., podľa ktorého policajt alebo profesionálny vojak, ktorého služobný pomer vznikol pred 01.05.2013 a skončí po 30.04.2013, má nárok na výsluhový

dôchodok, ak jeho služobný pomer trval najmenej 15 rokov pred 01.05.2013. Túto podmienku trvania služobného pomeru žalobca k 01.05.2013 nesplnil, z toho dôvodu mu nárok na výsluhový dôchodok nevznikol.

7. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, správny súd žalobu ako nedôvodnú postupom podľa § 190 SSP zamietol.

8. O trovách konania rozhodol podľa § 168 SSP tak, že v konaní úspešnej žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriзнаl, pretože mu žiadne trovy konania nevznikli.

II.

9. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote kasáčnú sťažnosť.

10. Namietal, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

11. V kasačnej sťažnosti poukázal na personálny rozkaz riaditeľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Nitre č. 96 zo dňa 08.03.2017, ktorým bol uvoľnený zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru dňom 30.04.2017. Ku dňu uvoľnenia zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru trval jeho služobný pomer vrátane vojenskej služby 15 rokov a 212 dní, z toho 11 rokov a 211 dní do 30.04.2013.

12. V čase nástupu do služobného pomeru upravoval nárok na výsluhový dôchodok zákon č. 328/2002 Z.z. (účinný od 01.07.2002), pričom podľa § 38 tohto zákona policajt, ktorému sa skončil služobný pomer, mal nárok na výsluhový dôchodok, ak služobný pomer trval najmenej 15 rokov. Dňa 01.05.2013 nadobudol účinnosť zákon č. 80/2013 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 328/2002 Z.z., ktorý zmenil ustanovenie § 38 tak, že predĺžil dobu minimálneho trvania služobného pomeru policajta pre vznik nároku na výsluhový dôchodok na 25 rokov. Žalobca je toho názoru, že novelizácia zákona č. 328/2002 Z.z. účinná od 01.05.2013 vykazuje znaky pravej retroaktivity, nakoľko došlo k narušeniu právnych skutočností, ktoré už vznikli počas platnosti a účinnosti tohto zákona. Zmenou ustanovenia

§ 38 tohto zákona došlo k porušeniu práv žalobcu nadobudnutých podľa dovedy platného ustanovenia.

13. Napadnuté rozhodnutie žalovaného bolo vydané výlučne na základe právnej úpravy zákona č. 328/2002 Z.z. v znení účinnom od 01.05.2013, ktoré žalobca považuje za nesúladne s Ústavou Slovenskej republiky a v rozpore so základnými princípmi právneho štátu, nakoľko zmena zákonných podmienok nároku na výsluhový dôchodok vykonaná zákonom č. 80/2013 Z.z. účinným od 01.05.2013 je neprípustná z dôvodu všeobecnej zásady zákazu pravej retroaktivity právnych noriem. V novom právnom predpise zákonodarca retroaktívne neuznal práva založené právnymi skutočnosťami, ktoré sa ako právne skutočnosti uznávali na základe predchádzajúceho právneho predpisu. Princíp právnej istoty a ochrany dôvery v právny poriadok, súčasťou čoho je i zákaz retroaktívneho pôsobenia právnych predpisov, patria k základným znakom právneho štátu. Rozhodnutie, ktoré konštatuje neexistenciu práva, nároku žalobcu na výsluhový dôchodok považuje žalobca za nesprávne a nezákonné, pretože mu bolo odňaté právo mať po 15 rokoch trvania služobného pomeru nárok na výsluhový dôchodok, čím došlo k narušeniu jeho právnej istoty a legitímneho očakávania, ktoré z hľadiska princípu právnej istoty podlieha ochrane, pričom účelom legitímneho očakávania je garancia čitateľnosti správania sa orgánov verejnej moci a ochrana súkromných osôb pred nepredvídateľným mocenským zásahom do ich právnej situácie, na vyústenie ktorej do určitého výsledku sa spoliehali. Žalobca je toho názoru, že zmeniť podmienky, tvoriace zákonný základ a obsah služobného pomeru, nemožno spätne. Zmena podmienok poskytovania výsluhového dôchodku by bola prípustná len vo vzťahu k osobám, ktorých služobný pomer k Policajnému zboru by vznikol až po nadobudnutí účinnosti nového zákona. Zákonná úprava účinná od 01.05.2013 odňala žalobcovi časť nadobudnutých práv, pôsobí retroaktívne a zavádza nerovnosť medzi príslušníkmi Policajného zboru, čo nezodpovedá súladu s ustanoveniami článku 12 odsek 1 a odsek 2 Ústavy Slovenskej republiky a článku 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pričom zásade ústavnosti a zákonnosti musí ustúpiť aj neodôvodnený ekonomický záujem štátu.

14. Sťažovateľ s konštatovaním správneho súdu a právnym posúdením veci nesúhlasil a bol toho názoru, že novelizácia zákona č. 328/2002 Z.z. účinná od 01.05.2013 vykazuje znaky pravej retroaktivity, keďže došlo k narušeniu právnych skutočností, ktoré už vznikli

v čase platnosti a účinnosti zákona a jeho zmenou došlo k porušeniu práv žalobcu nadobudnutých podľa dovtedy platného zákona. Nová právna úprava retroaktívne neuznáva práva založené právnymi skutočnosťami, ktoré sa ako právne skutočnosti uznávali na základe predchádzajúceho právneho predpisu a preto by nemala byť na posúdenie sociálneho zabezpečenia žalobcu aplikovaná. Žalobca utrpel značnú a reálnu ujmu vo výsluhovom zabezpečení, nakoľko mu bolo odňaté právo mať po 15 rokoch trvania služobného pomeru nárok na výsluhový dôchodok, čím došlo k narušeniu jeho právnej istoty a legitímneho očakávania, ktoré z hľadiska princípu právnej istoty podlieha ochrane. Správny súd ako i žalovaný rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, nakoľko nepostupoval v súlade s článkom 152 odsek 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou a jeho rozhodnutím boli porušené práva žalobcu.

15. Vzhľadom k tomu, že sťažovateľ považuje rozhodnutie kasačného súdu za rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, ktoré by mohlo zjednotiť rozhodovaciu činnosť a posilniť právnu istotu v prípadoch podobnej povahy, navrhol, aby súd podľa ustanovenia § 100 ods. 1 písm. b/ a § 452 od. 1 SSP pred rozhodnutím vo veci konanie prerušil a podal Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov, prípadne podľa § 456 odsek 1 SSP rozhodol, že požiada Európsky súd pre ľudské práva o vydanie poradného stanoviska k zásadným otázkam týkajúcim sa výkladu alebo uplatňovania práv a slobôd uvedených v článku 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a konanie o kasačnej sťažnosti prerušil.

16. Sťažovateľ záverom navrhol, aby kasačný súd vo veci samej zmenil rozhodnutie krajského súdu tak, že zruší rozhodnutie žalovaného a vec mu vráti na ďalšie konanie.

III.

17. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadril podaním z 08.03.2021 s tým, že sa s argumentáciou a právnym názorom žalobcu vyjadreným v kasačnej sťažnosti nestotožňuje. Žalovaný plne súhlasí s výrokom napadnutého rozsudku. Navrhol kasačnú sťažnosť postupom podľa § 461 SSP zamietnuť.

IV.

18. Vyjadrenie žalovaného ku kasačnej sťažnosti bolo žalobcovi doručené dňa 11.03.2021 na vedomie.

V.

19. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „*najvyšší správny súd*“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

20. *Podľa § 101e ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 423/2020 Z.z., Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší správny súd“) začne činnosť 1. augusta 2021.*

21. *Podľa § 101e ods. 2 zákona č. 757/2004 Z.z., o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 423/2020 Z.z., výkon súdnictva prechádza od 1. augusta 2021 z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) na najvyšší správny súd vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. augusta 2021 daná právomoc najvyššieho správneho súdu.*

22. *Podľa § 11 písm. h) SSP najvyšší správny súd rozhoduje o kasačných sťažnostiach.*

23. *Z vyššie citovaného vyplýva, že zákonodarca upravil prechod výkonu súdnictva z najvyššieho súdu na najvyšší správny súd vo všetkých „živých“ právnych veciach, t.j. veciach, ktoré neboli právoplatne skončené na Najvyššom súde Slovenskej republiky k 01.08.2021 v agende správneho súdnictva, v ktorých veciach bude ako súd kasačný, konať a rozhodovať Najvyšší správny súd Slovenskej republiky.*

24. *Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti*

verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

25. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

26. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

27. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

28. Podľa § 199 ods. 1 písm. a/ SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

29. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného z 20.11.2017, číslo KM-OLVS-262/2017/OPK, ktorým tento podľa § 84 ods. 4 písm. a/ zákona č. 328/2002 Z.z. posúdil odvolanie proti rozhodnutiu odboru sociálneho zabezpečenia, sekcie personálnych a sociálnych činností a osobného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. SPOU-OSZ-50867-1/2017-VZ zo dňa 18.07.2017, ktorým bol bývalému príslušníkovi Policajného zboru Ing. Branislavovi Martišovi priznaný výsluhový príspevok za dobu troch rokov od 01.05.2017 do 30.04.2020 vo výške 272,83 eur mesačne s tým, že podľa § 9 ods. 2 písm. f/ a § 15 zákona č. 595/2003 Z.z. výsluhový príspevok podlieha 19 % dani z mesačne vyplácanej sumy, a preto sa priznaná suma výsluhového príspevku 272,83 eur znižuje o sumu 51,83 eur, čím suma výsluhového príspevku na výplatu po odpočítaní dane je 221,- eur mesačne, s poukazom na § 84 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z.z. zamietol a napadnuté

rozhodnutie potvrdil.

30. Krajský súd zároveň zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania a predloženie veci Ústavnému súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o súlade zákona č. 80/2013 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 328/2002 Z.z. od 01.05.2013.

31. Podľa Článku 1 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

32. Podľa Článku 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa.

33. Podľa Článku 39 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý, kto je v hmotnej núdzi, má právo na takú pomoc, ktorá je nevyhnutná na zabezpečenie základných životných podmienok.

34. Podľa Článku 39 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, podrobnosti o právach podľa odsekov 1 a 2 ustanoví zákon.

35. Podľa Článku 51 Ústavy Slovenskej republiky, domáhať sa práv uvedených v čl.35, 36, 37 ods. 4, čl. 38 až 42 a čl. 44 až 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

36. Podľa § 143x písm. a/ zákona č. 328/2002 Z.z. v znení účinnom v rozhodnom čase policajt, ktorého služobný pomer vznikol pred 1. májom 2013 a skončil po 30. apríli 2013 má odo dňa nasledujúceho po dni skončenia služobného pomeru nárok na *výsluhový príspevok*, ak jeho služobný pomer trval nepretržite päť skončených rokov pred 1. májom 2013.

37. Podľa § 143y ods. 1 písm. c/ bod 12 zákona *výsluhový príspevok* patrí odo dňa nasledujúceho po dni skončenia služobného pomeru policajtovi, ktorý splnil podmienky

aplikovateľnosť čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“. Podľa citovaného nálezu ústavného súdu tiež je *nepochybne nadobudnutým právom nárok na konkrétnu dávku, ktorá bola splatná podľa predchádzajúceho predpisu. K zásahu do takého nároku však nedošlo a taký zásah nebol ani namietaný. Technicky je nadobudnutým právom aj právo na príspevok vo výške nie nižšej, ako vo výške vypočítanej na základe pôvodného vzorca v tom zmysle, že ak by nebol zmenený zákon, tak by bol štát povinný plniť zodpovedajúcu povinnosť. V okolnostiach danej veci však nejde o nadobudnuté právo hodné momentálnej špeciálnej ústavnej ochrany, čo vyplýva hlavne z charakteru samotného príspevku a kontextu jeho modifikácie....“* (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžso/68/2014 zo dňa 26. augusta 2015).

41. Kasačný súd v súvislosti so sťažovateľom namietanou retroaktivitou považuje za potrebné zdôrazniť rozdiel medzi nepravou a pravou retroaktivitou, ktorým sa zaoberá napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Szd 1/2010 zo dňa 29. septembra 2021: *„K definujúcim znakom právneho štátu patrí aj zákaz retroaktivity právnych noriem, ktorý je významnou demokratickou zárukou ochrany práv a právnej istoty (PL. ÚS 16/95). Nie každá retroaktivita je však zlučiteľná s princípmi, na ktorých je budovaný právny štát. V teórii a praxi sa rozlišuje tzv. pravá a nepravá spätná účinnosť (retroaktivita) právnych predpisov. Význam tohto rozlišovania je založený na skutočnosti, že pokiaľ sa pravá retroaktivita v zásade odmieta ako nezlučiteľná s obsahom princípmi štátu, nepravá retroaktivita sa akceptuje ako prípustný nástroj na dosiahnutie ustanovených a dostatočne významných cieľov verejnej moci. Pri pravej retroaktivite zákonodarca v novom právnom predpise neuzná práva alebo povinnosti založené právnymi skutočnosťami, ktoré sa ako právne skutočnosti uznávali na základe skoršieho (predchádzajúceho) právneho predpisu. O pravú retroaktivitu ide napr. vtedy, keď neskorší právny predpis so spätnou účinnosťou (s dopadom do minulosti) upravuje vzťahy, ktoré vznikli v minulosti. V dôsledku toho nastáva stav, v rámci ktorého účinnosť neskoršieho právneho predpisu nastáva skôr, ako jeho platnosť (skôr než začal existovať). Pri nepravej retroaktivite zákonodarca uznáva právne skutočnosti, na základe ktorých podľa predchádzajúcej právnej normy došlo k vzniku určitých právnych vzťahov. O nepravú retroaktivitu môže ísť napriek tomu, že zákonodarca prípadne novým právnym predpisom zároveň s účinnosťou do budúca prinesie určité zmeny aj tých práv (alebo povinností), ktoré vznikli za platnosti skoršieho zákona. Nepravá retroaktivita teda*

uvedené v § 143x po dobu troch rokov, ak jeho služobný pomer trval trinásť až osemnásť skončených rokov, z toho pred 1. májom 2013 jedenásť skončených rokov.

38. Podľa § 9 ods. 2 písm. f/ zákona č. 595/2003 Z.z., podľa ktorého od dane sú oslobodené dávky výsluhového zabezpečenia a služby sociálneho zabezpečenia ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov, ozbrojených zborov, Národného bezpečnostného úradu, Hasičského a záchranného zboru, Horskej záchranej služby a Slovenskej informačnej služby poskytované podľa osobitných predpisov, okrem výsluhového príspevku, odchodného a rekreačnej starostlivosti.

39. Najvyšší správny súd po vyhodnotení námietok uvedených v kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a taktiež pripojených administratívnych spisov konštatuje, že rozsudok krajského súdu je čo do jeho výrokovej časti vecne správny.

40. Pokiaľ zákonodarca s účinnosťou od 01.05.2013 zákonom č. 80/2013 Z.z. zmenil zákon č. 328/2002 Z.z. a v § 143x a § 143y zákona novo upravil vznik právneho nároku na výsluhový príspevok aj policajtovi, ktorého služobný pomer vznikol pred 01.05.2013 a skončil po 30.04.2013, t.j. aj v prípade žalobcu, ktorý doručil Odboru sociálneho zabezpečenia, sekcie personálnych a sociálnych činností a osobného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky dňa 10.05.2017 žiadosť o priznanie výsluhového dôchodku od 01.05.2017, ktorá bola podľa obsahu posúdená ako žiadosť o priznanie výsluhového príspevku od 01.05.2017, takúto zmenu zákona ani kasačný súd nepovažoval za retroaktívnu. Na rozdiel od právneho názoru žalobcu ide len o nepravú retroaktivitu, ktorá je prípustná. Ústavný súd Slovenskej republiky sa vo svojej rozhodovacej činnosti viackrát zaoberal časovou pôsobnosťou právnych noriem a aj v náleze PL. ÚS 16/09-51 zo dňa 27.10.2010 konštatoval, že: „*náhle zmeny pravidiel súvisia s kategóriami retroaktivity, ochrany nadobudnutých práv a legitímnym očakávaním vychádzajúcim z tradície (pôvodne nemeckej) administratívistiky (porov. Tiež Hendrych D.: Správni právo, obecná časť 7. – Vydání Praha: C.H.Beck 2009, s. 813). Takéto legitímne očakávanie, účelom ktorého je garancia čitateľnosti správania sa orgánov verejnej moci, je potrebné metodicky odlišovať od konceptu legitímného očakávania, ktorým Európsky súd pre ľudské práva definuje predmet ochrany a teda*

nebráni zákonodarcovi novou právnou úpravou vstúpiť aj do tých právnych vzťahov, ktoré vznikli na základe skôr prijatej normy a meniť ich režim. Za prípustné sa považuje, pokiaľ nová právna úprava (uznávajúc práva a povinnosti nadobudnuté podľa skoršieho právneho predpisu) zavádza do budúca nový režim a mechanizmus (procedúru) uplatnenia týchto práv alebo pokiaľ právam nadobudnutým za skoršej právnej úpravy priznáva odo dňa účinnosti neskoršej právnej normy nový obsah. V konečnom dôsledku nepôsobí nepravá retroaktivita do minulosti. Akceptuje stav, ktorý nastal za skôr platnej a účinnej právnej normy, tento stav ale rieši až v čase účinnosti novej právnej úpravy.“

42. Pokiaľ zákonodarca s účinnosťou od 01.05.2013 zákonom č. 80/2013 Z.z. zmenil zákon č. 328/2002 Z.z. a v § 143x a § 143y novo upravil postup pri priznávaní výsluhového príspevku do budúca, teda v prípade žalobcu od 01.05.2017, takú zmenu zákona ani kasačný súd nepovažoval za retroaktívnu. Ide len o nepravú retroaktivitu, ktorá je prípustná. Najvyšší správny súd ďalej poukazuje na podstatnú skutočnosť, a to, že podľa § 38 ods. 1 zákona č. 328/2002 v znení účinnom v rozhodnom čase policajt a profesionálny vojak, ktorému sa skončil služobný pomer, má nárok na výsluhový dôchodok, ak služobný pomer trval najmenej 25 rokov. Vzhľadom na tú skutočnosť, že služobný pomer žalobcu trval celkom 15 rokov, 6 mesiacov a 26 dní, právny nárok na výsluhový dôchodok žalobcovi vzniknúť nemohol.

43. Podstatné námietky žalobcu v danej veci sa týkali zdanenia výsluhového príspevku. V uvedenej súvislosti kasačný súd poukazuje na ustanovenie § 9 ods. 2 písm. f/ zákona č. 595/2003 Z.z., podľa ktorého od dane nie sú oslobodené dávky výsluhového príspevku, odchodného a rekreačnej starostlivosti.

44. Najvyšší správny súd rovnako ako krajský súd nepovažoval tiež za dôvodné prerušiť konanie podľa § 100 ods. 1 písm. b/ SSP a predložiť vec Ústavnému súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o súlade ustanovení zákona č. 80/2013 Z.z., nakoľko žalobný bod, ako aj dôvody prezentované žalobcom a podľa neho odôvodňujúce prerušenie konania splyvajú, resp. vychádzajú z toho istého právneho základu, najvyšší správny súd odkazuje na svoje zdôvodnenie uvedené vyššie a návrh žalobcu na prerušenie konania zamietol.

45. Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti, najvyšší správny súd námietky žalobcu uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil ako nedôvodné, keď tieto neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Z týchto dôvodov potom najvyšší správny súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

46. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní úspech nemal, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP) a žalovanej ich nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 *veta prvá* SSP).

47. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 *veta prvá* SSP).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku **n i e j e** prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 25. októbra 2022

JUDr. Viola Takáčová, PhD., v. r.
predsedníčka senátu

JUDr. Michal Matulník, PhD., v. r.
člen senátu

JUDr. Jana Martinčeková, v. r.
členka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Mgr. Beáta Vereščáková